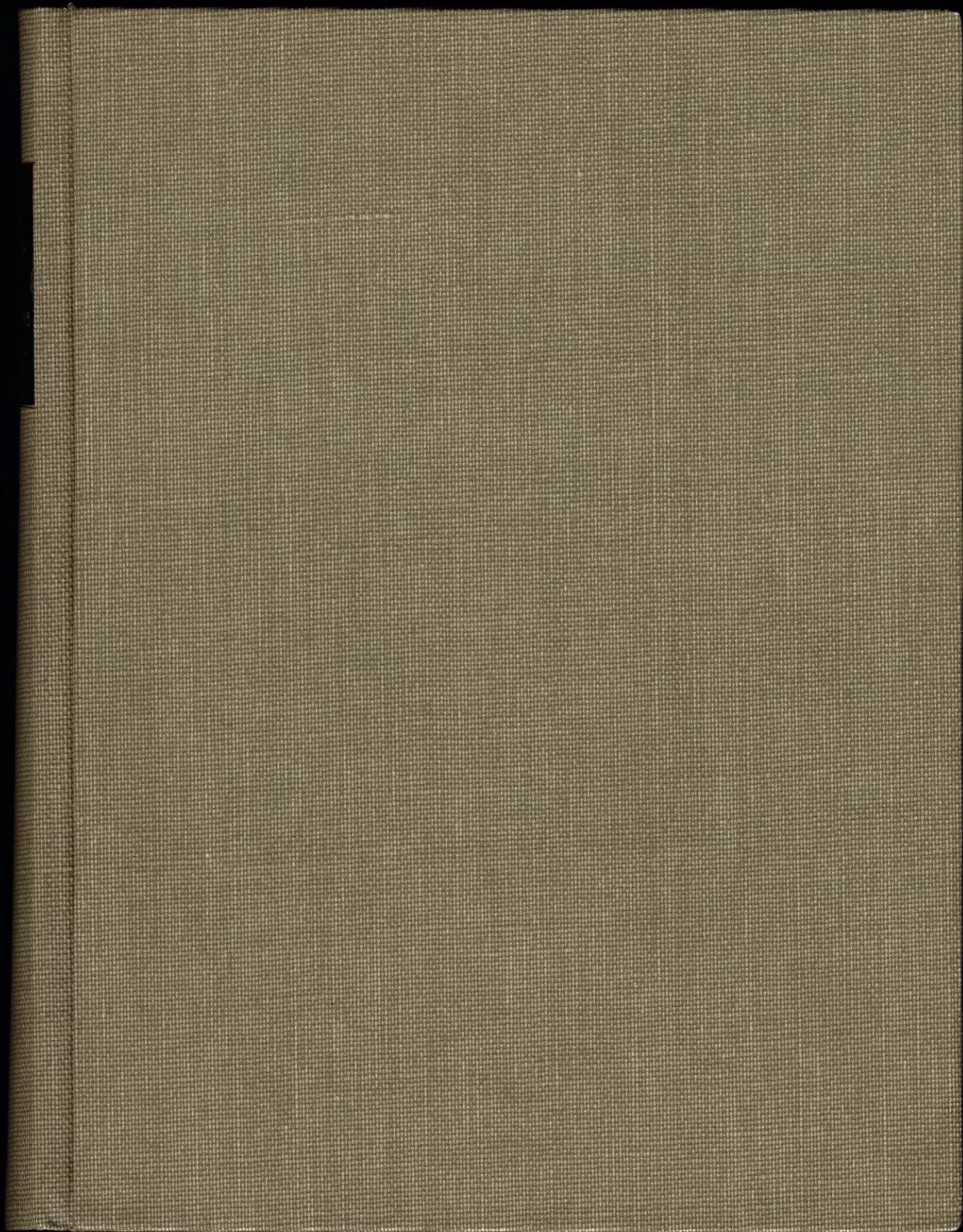

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

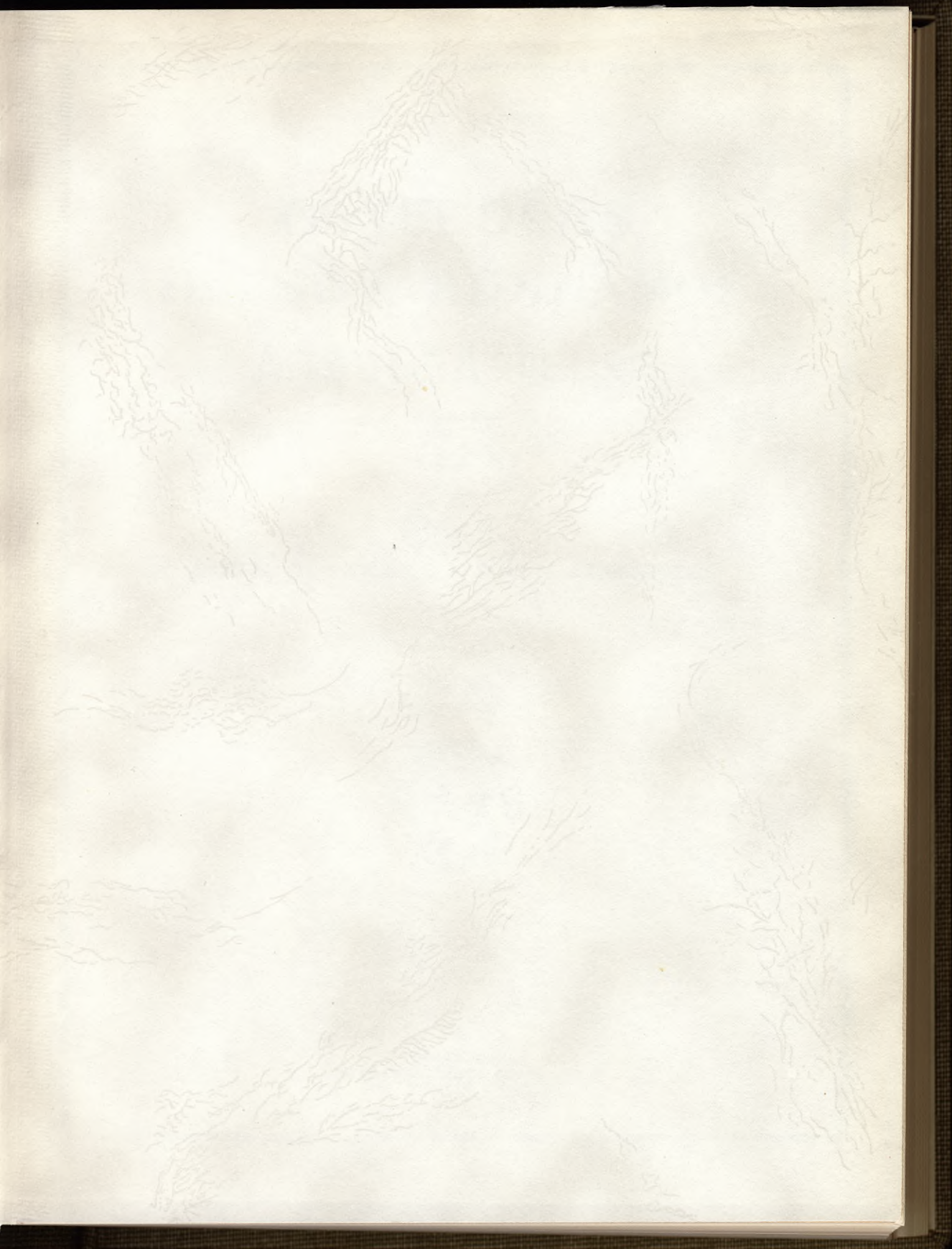
K. GÖTEBORGS.

Biomedicinska biblioteket

PERIODIKA

< Göteborg.
Hälsövards-
nämnden. >

Stadsens politikernas förordningar

År	Belopp	Beskrifning
1919	1000	Stadsstyrelsen
1920	1000	Stadsstyrelsen
1921	1000	Stadsstyrelsen
1922	1000	Stadsstyrelsen
1923	1000	Stadsstyrelsen
1924	1000	Stadsstyrelsen
1925	1000	Stadsstyrelsen
1926	1000	Stadsstyrelsen
1927	1000	Stadsstyrelsen
1928	1000	Stadsstyrelsen
1929	1000	Stadsstyrelsen
1930	1000	Stadsstyrelsen
1931	1000	Stadsstyrelsen
1932	1000	Stadsstyrelsen
1933	1000	Stadsstyrelsen
1934	1000	Stadsstyrelsen
1935	1000	Stadsstyrelsen
1936	1000	Stadsstyrelsen
1937	1000	Stadsstyrelsen
1938	1000	Stadsstyrelsen
1939	1000	Stadsstyrelsen
1940	1000	Stadsstyrelsen
1941	1000	Stadsstyrelsen
1942	1000	Stadsstyrelsen
1943	1000	Stadsstyrelsen
1944	1000	Stadsstyrelsen
1945	1000	Stadsstyrelsen
1946	1000	Stadsstyrelsen
1947	1000	Stadsstyrelsen
1948	1000	Stadsstyrelsen
1949	1000	Stadsstyrelsen
1950	1000	Stadsstyrelsen
1951	1000	Stadsstyrelsen
1952	1000	Stadsstyrelsen
1953	1000	Stadsstyrelsen
1954	1000	Stadsstyrelsen
1955	1000	Stadsstyrelsen
1956	1000	Stadsstyrelsen
1957	1000	Stadsstyrelsen
1958	1000	Stadsstyrelsen
1959	1000	Stadsstyrelsen
1960	1000	Stadsstyrelsen
1961	1000	Stadsstyrelsen
1962	1000	Stadsstyrelsen
1963	1000	Stadsstyrelsen
1964	1000	Stadsstyrelsen
1965	1000	Stadsstyrelsen
1966	1000	Stadsstyrelsen
1967	1000	Stadsstyrelsen
1968	1000	Stadsstyrelsen
1969	1000	Stadsstyrelsen
1970	1000	Stadsstyrelsen
1971	1000	Stadsstyrelsen
1972	1000	Stadsstyrelsen
1973	1000	Stadsstyrelsen
1974	1000	Stadsstyrelsen
1975	1000	Stadsstyrelsen
1976	1000	Stadsstyrelsen
1977	1000	Stadsstyrelsen
1978	1000	Stadsstyrelsen
1979	1000	Stadsstyrelsen
1980	1000	Stadsstyrelsen
1981	1000	Stadsstyrelsen
1982	1000	Stadsstyrelsen
1983	1000	Stadsstyrelsen
1984	1000	Stadsstyrelsen
1985	1000	Stadsstyrelsen
1986	1000	Stadsstyrelsen
1987	1000	Stadsstyrelsen
1988	1000	Stadsstyrelsen
1989	1000	Stadsstyrelsen
1990	1000	Stadsstyrelsen
1991	1000	Stadsstyrelsen
1992	1000	Stadsstyrelsen
1993	1000	Stadsstyrelsen
1994	1000	Stadsstyrelsen
1995	1000	Stadsstyrelsen
1996	1000	Stadsstyrelsen
1997	1000	Stadsstyrelsen
1998	1000	Stadsstyrelsen
1999	1000	Stadsstyrelsen
2000	1000	Stadsstyrelsen

0 Lokal i Kommunstyrelsen i Malmö.
 5 Lokal i gata Sjöstrandens sjukhus.
 2 1-2

BARNBÖRDSHUSETS I GÖTEBORG

VERKSAMHET

UNDER TIDEN

1 JULI 1900 — 1 JULI 1925

SUMMARISK REDOGÖRELSE

AV

ÖVERLÄKARE L. LINDQVIST

BARNBORDSHUSET I GÖTEBORG

VERKSAMHET

UNDER 1904

I JULI 1905

SUMMARISK REDOGÖRELSE

ÖVER VERKSAMHETSÅRETS

ÅR 1904

Då Göteborgs barnbördshus på dess nuvarande plats i år kan se tillbaka på en 25-årig verksamhet har jag trott det kunde vara av intresse att i samband med den minnesfest som i höst med anledning av detta jubileum skall hållas framlägga en summarisk redogörelse för resultatet av anstaltens arbete under denna tidsperiod.

Som föregående 25-årsrapport av prof. Walter omfattade tiden intill 1 Juli 1900 har jag i min framställning medtagit materialet även för de 3 sista månaderna före inflyttningen som ägde rum 1 Okt. 1900.

För vissa sjukdomsgrupper såsom Ablat. placentæ och bäckenförträngning måste jag inskränka min resumé till de år jag varit anstaltens styresman. Bristfälligheter i journalföringen omöjliggöra en tillfredsställande bearbetning av materialet före denna tid.

Göteborg i November 1925.

The following is a list of the names of the persons who have been appointed to the various positions in the organization of the American Society for the Advancement of Science, for the year 1912.

The President is Dr. J. S. Henshaw, of the University of Chicago. The Vice-Presidents are Dr. J. S. Henshaw, of the University of Chicago, and Dr. J. S. Henshaw, of the University of Chicago.

The Secretary is Dr. J. S. Henshaw, of the University of Chicago. The Treasurer is Dr. J. S. Henshaw, of the University of Chicago.

The Executive Committee consists of Dr. J. S. Henshaw, of the University of Chicago, and Dr. J. S. Henshaw, of the University of Chicago.

The Council consists of Dr. J. S. Henshaw, of the University of Chicago, and Dr. J. S. Henshaw, of the University of Chicago.

The Honorary Members are Dr. J. S. Henshaw, of the University of Chicago, and Dr. J. S. Henshaw, of the University of Chicago.

Obstetr. avdelningen.

Å barnbördshusets båda avdelningar hava under tiden $\frac{1}{7}$ 1900— $\frac{1}{7}$ 1925 vårdats inalles 53,376 kvinnor.

På förlossningsavd. komma 49,498 och på gynekol. avd. 3,878.

Av de förra hava 46,959 genomgått förlossn. och barnsäng (el. endast barnsäng) under det att 2,539 utskrivits oförlösta.

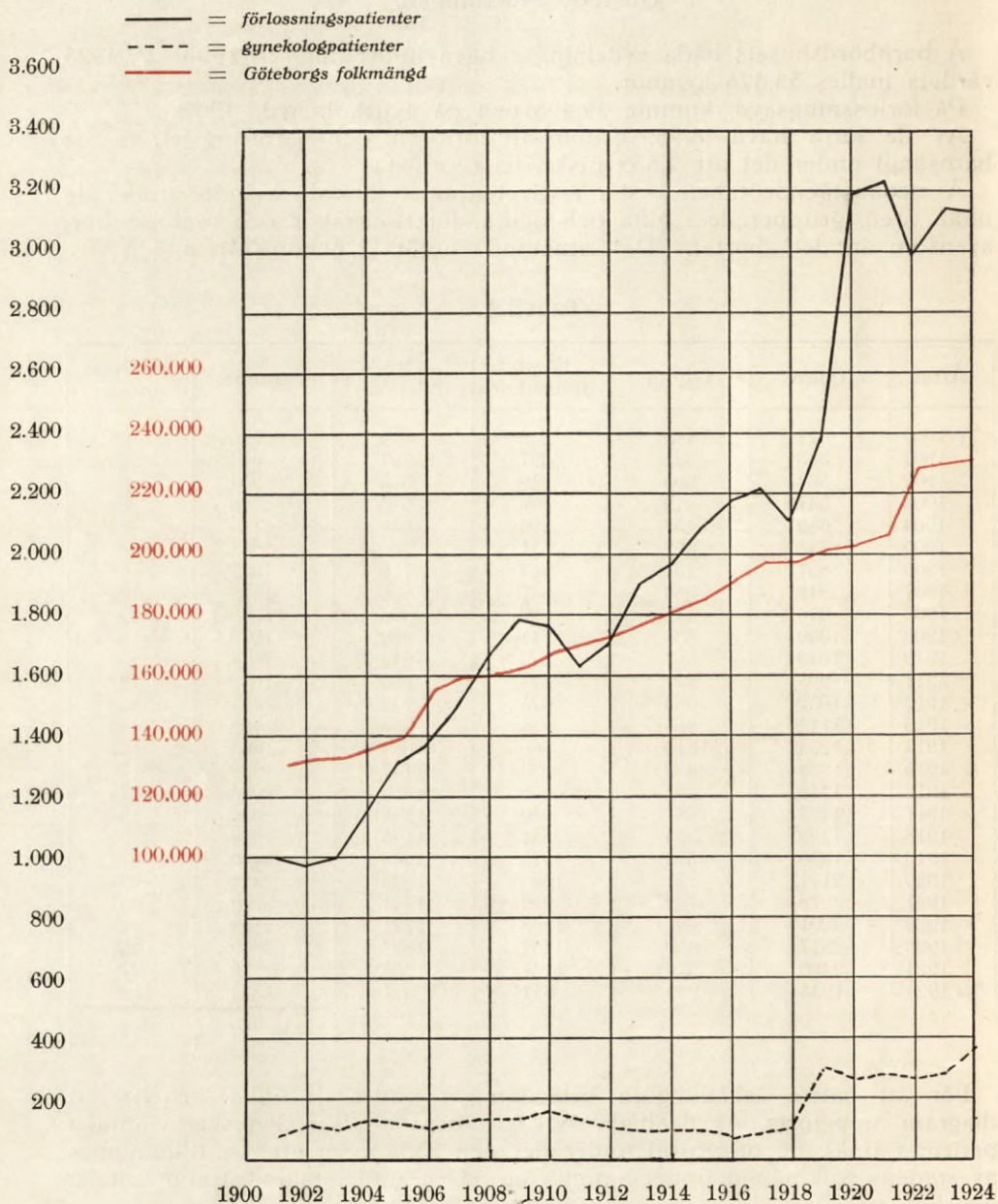
Å nedanstående tabell 1 står angivet antalet förlösta kvinnor under de olika åren, grupperade i gifta och ogifta, förstföderskor och omföderskor, ävensom antalet aborter. De sistnämnda utgöra i genomsnitt 8,18 %.

Tabell 1.

Årtal	Gifta	Ogifta	Förstföderskor	Omföderskor	Summa	Av dessa aborter
$\frac{1}{7}$ 1900	327	199	212	314	526	26
1901	543	421	427	537	964	73
1902	564	390	419	535	954	53
1903	547	419	406	560	966	82
1904	659	457	496	620	1116	83
1905	743	498	541	700	1241	95
1906	831	491	543	779	1322	108
1907	849	589	637	801	1438	127
1908	976	612	692	896	1588	136
1909	1040	633	741	932	1673	126
1910	1049	567	673	943	1616	163
1911	995	557	647	905	1552	121
1912	1052	565	675	942	1617	136
1913	1114	685	844	955	1799	144
1914	1254	610	800	1064	1864	145
1915	1338	652	843	1147	1990	171
1916	1448	635	868	1215	2083	174
1917	1425	661	940	1146	2086	144
1918	1432	554	841	1145	1986	131
1919	1688	552	975	1265	2240	235
1920	2171	821	1356	1636	2992	230
1921	2278	762	1299	1741	3040	251
1922	2201	628	1108	1721	2829	243
1923	2317	652	1132	1837	2969	237
1924	2400	576	1141	1835	2976	279
$\frac{20}{6}$ 1925	1243	289	611	921	1532	128
					46.959	3841

För att bättre åskådliggöra beläggnigen under de olika åren har ett diagram uppgjorts. Av de båda övre kurvorna anger den svarta antalet patienter (inkl. de oförlösta) under det den röda avser att visa tillökningen av stadens folkmängd under samma år. Den understa registrerar antalet gynekol. pat.

Antal intagna patienter vid Göteborgs barnbördshus 1901—1924.

Här se vi att under 1901 antalet pat. å förlossn.-avd. uppgick till 1,000 (inv. ant. c:a 132,000). Under 1:sta decenniet sker en ständig ökning så att vi mot slutet av detsamma kunna notera omkr. 1,800 pat. (inv. 168,000). Till denna starka tillökning torde Lundby kommuns införlivning väsentligt hava bidragit. Efter en obetydlig sänkning under 1911 går sedan kurvan stadigt uppåt för att vid 1917 års slut angiva en beläggning av i runt tal 2,200 pat. (inv. 198,000). Under 1918 inträder åter en mindre sänkning, men med 1919 års början stiger kurvan raskt ända till 1921 års slut då pat. antalet nådde sitt maximum el. 3,200 (inv. 206,000). Med 1922 minskas åter beläggningen en smula, ehuru med Örgryte kommuns införlivning folkmängden väsent. ökades och torde denna inkongruens få sin förklaring i nu uppkomna bättre bostadsförhållanden. Sista 3 åren har en ökad tillströmning av pat. åter gjort sig gällande så att vi med innevarande års slut troligen komma upp i 1921 års toppsiffra.

Under 25 årsperioden har pat. antalet sålunda mer än tredubblats under det att folkmängden oaktat inkorporering av Lundby och Örgryte ej fördubblats. Då samtidigt ej mindre än 3 privata förlossningshem vuxit upp och taga hand om ett ej ringa klientel visa dessa fakta hän på en mycket starkt ökad tendens hos kvinnor av alla samhällslager att vid barns-börd övergiva hemmen och söka inträde å vårdanstalt.

Av 46,959 förlossningsfall utgjordes 3,841 av aborter.

Enkelbörderna voro	42,413		
Tvilling „ „	694	= 1,6	%
Trilling „ „	11	= 0,02	%

Summa 43,118

Av barnen voro:

Levande födda 42,294	{ fullgångna 38,965 = 92,1 % ofullgångna 3,329 = 7,9 %
Döda „ 1,540	
	{ fullgångna 971 ofullgångna 569

Av fullgångna barn föddes döda 2,49 %.

Dödsorsakerna hos å barnbördshusets förlossningsavdelning avlidna kvinnor.

	1900—1905	1906—1910	1911—1915	1916—1920	1921—1925	Summa
Ablatio placentae	4 (1)	1	1	2	1	8 + (1)
Anaemia perniciosa						1
Chorea gravid	1					1
Cancer uteri			(1)		(1)	(1)
Cancer, ulcus ventricul					(1)	(2)
Diabetes mellit.	24 (4)	1	9 (2)	9 (4)	6	75+(12)
Eklampsia		27 (2)		1		1
Eklampsia				1 (1)	5	(1)
Encephalit. acut				1	2	6
Embolia a. pulm.		3	2	2	2	9
Empyema pleura et. pneumonia ac.	1		1		4	1 + (2)
Fosforförgiftning				(2)		5 + (1)
Graviditetstoxikos				1	4 (1)	1
Gastrit. phlegmon.					1	1
X Graviditet fullg. op.	1			1	2	4
Hämorrhagia p. p.			1	1		1
Inversio uteri	1		2	2	3	11 + (1)
Nefrit. chron. o. acuta	1	3	2	2	2	13 + (1)
Placenta praevia	1	5	2	3	2	2 + (1)
Pyelonefrit. supp.			1	(1)	1	2 + (1)
Ruptura cervicis uteri	1			1		1
Ruptura uteri	12	1	2	9	1	5
Sepsis puerp.	4	4 (1)	3	25 (3)	2	64 + (1)
Sp. sjukan	6	6 (1)	9	5	2	27 + (4)
Tuberculosis pulm. et milliar.				4		18 + (1)
Vitium org. cordis				4	5	30 + (7)
Antal patienter	56 (6)	74 (5)	41 (6)	66 (13)	49 (6)	286+(36)
† %	5.766 (228)	7.636 (390)	8.823 (461)	11.388 (689)	13.346 (771)	46.959 (2539)
	0.97 (2.6)	0.97 (1.3)	0.46 (1.3)	0.58 (1.9)	0.37 (0.8)	0.61 (1)
						= 49.498
						Inom () oförbösta

Mortalitet i Sepsis puerperal. av förbösta kv. = 0,14 %
 " Eklampsi (hela materialet) = 0,18 %
 " Placenta praev. = 0,3 %
 " Vit. cordis = 0,8 %
 " Tbc = 0,04 %

Av vidstående tabell framgår att dödssiffran för de förlösta uppgår till 286 = 0,61 %, för de oförlösta till 36 = 1 %.

Vid en närmare granskning av dödsorsakerna så finna vi i främsta rummet

Eklampsin

representerad med 87 fall el. 23,9 % d. v. s nära nog 1/4-del av samtliga dödsfall.

Då hela eklampsimaterialet omfattar 378 mödrar med 410 foster (32 dupl.) och av de senare 146 (före utskr. döda men lev. födda inberäknade) avlidit blir den totala mortaliteten för mödrar resp. foster 23 och 35,6 %.

Det är isynnerhet under 1:sta decenniet som dödligheten i denna sjukdom varit oerhörd stor för särskilt mödrarne och orsaken härtil kan med visshet sägas vara att under dessa år flertalet av de sjuka ej erhållit någon eller otillräcklig vård under graviditeten och att därför den intoxikation, som antages ligga till grund för sjukdomen hunnit taga sådan överhand och anställt ödesdigra förändringar i livsviktiga organ, att den på B. B. lämnade vårderna varit fullkomligt utsiktslös. Många kvinnor voro redan vid inkomsten i fullkomligt hopplöst tillstånd och flera avledo oförlösta.

Tab. 3. Eklampsier.

	1900—1905	1906—1910	1911—1915	1916—1920	1921—1925	
Eklampsia gravid.	22	23	28	34	27	S:a fall 134.
Mödrar †	12 (54,5 %)	13 (56,5 %)	8 (28,6 %)	9 (26,5 %)	4 (14,8 %)	S:a † mödrar 46 (34,3 %)
Foster †	12 (54,5 %)	17 (58,6 %) 6 dupl.	23 (79,3 %) 1 dupl.	23 (62,1 %) 3 dupl.	13 (48,1 %)	S:a † foster 88 av 144 (61,1%)
Eklampsia parturient.	28	30	33	33	26	S:a fall 150.
Mödrar †	6 (21,4 %)	10 (33,3 %)	2 (6%)	3 (9%)	1 (3,8 %)	S:a † mödrar 22 (14,66 %).
Foster †	8 (28,5 %)	8 (24,2 %) 3 dupl.	8 (22,2 %) 3 dupl.	13 (37,1 %) 2 dupl.	11 (35,5 %) 5 dupl.	S:a † foster 48 av 163 (29,4 %).
Eklampsia puerp.	17	20	14	32	11	S:a fall 94.
Mödrar †	10 (58,8 %)	6 (30%)	1 (7,1 %)	1 (3,1 %)	1 (9%)	S:a † mödrar 19 (20,2 %).
Foster †	1 (5,9 %)	3 (13,6 %) 2 dupl.	1 (5,9 %) 3 dupl.	5 (5,8 %) 2 dupl.	0 2 dupl.	S:a † foster 10 av 102 (9,8 %).

S:a fall av Eklampsi 1/7 1900—1/7 1925 = 378. Totalmortalitet för mödrar = 23 %.
 „ „ „ foster = 35,6 %.

Tabell III visar huru efter 1:sta decenniet dödligheten sjunker och blir minst under sista quinquenniet.

Vid uppdelning av materialet i tvänne tidsperioder näml. för 1/7 1900—³¹/₁₂ 1917 och för 1/1 1918—1/7 1925 är mortaliteten för mödrar resp. foster under 1:sta perioden 30 resp. 37,4 under 2:dra perioden 8,2 resp. 32 %.

Vid uppdelning av samma material i grupper efter tider för eklamptiska anfallens uppträdande visar sig för dessa tidsperioder resultatet så att *under tiden 1900—1917* mortaliteten för mödrar resp. foster:

i Ekl. gravid. blir 45,9 och 67 %.
i „ partur. „ 18,9 „ 28 %.
i „ puerp. „ 28 „ 12,8 %.

och *under tiden 1917—1925*:

i Ekl. gravid. blir 14,3 och 50 %.
i „ partur. „ 4,6 „ 32,6 %.
i „ puerp. „ 3,3 „ 3 %.

I dessa siffror se vi sålunda att en betydande sänkning i mortaliteten för mödrarne inom alla 3 ekl. grupperna och liknande för fostren utom i gr. ekl. part

Att vi kommit till detta glädjande resultat torde i främsta hand bero på att genom det energiska upplysningsarbete som läkare och barnmorskor bedrivit, de gravida kv. kommit till insikt om vikten att under särskilt sista månaderna av graviditen med regelbundna mellantider låta undersöka sin urin för så snart äggvita kan påvisas komma under observation, eventuellt behandling.

Tabell 4.

	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924
Nephropatier	8	39	63	55	66	83	91
Eklampsismer	13	11	12	12	20	24	31
Eklampsier	27	15	16	17	15	17	8

Tabell 4 visar icke endast att sjukdomens kulminationsstadium Eklampsin varit statt i avtagande utan ock att vi i stigande antal fått hand om de sjuka under intoxicationens förstadier.

Förutom dietisk och medicinisk behandling jämte i lämpliga fall vensektion har där så ansetts behöfligt för att förhindra utbrott av eklampsi, vidtagits åtgärder för att få förlossningen igång el. vid påbörjad förlossning för dess snara avslutning.

Eklampsismaterialet omfattar för $\frac{1}{1}$ 1918— $\frac{1}{7}$ 1925 135 fall.

I 78 fall har förlossn.-arb. inträtt spontant och i 48 av dessa även avslutats spont. med god utgång för modern i alla fall; av fostren hava 36 utskr. lev. och 13 avlidit (4 ej viabla el. aborter, 3 † före ink.): i 30 fall med sp. intr. förl.-arb. förlossn. av olika indikationer avslutats genom ingrepp med resultat av 29 lev. mödrar (1 † i p. a. dr. eklamps. gravid) och 28 lev. samt 7 döda foster.

I 49 fall där hav.-sk. avbrutits genom hinnsticket hava 49 förlupit spont. med god utgång för modern i alla fall och med 32 lev. och 10 † foster (därav 5 ej viabla, 2 i maceration, 1 dött före hinnsticket) 7 hava förlöst med konst med alla mödrarne och 6 barn lev. utskr. (1 foster dog under partus).

I de 4 fall där graviditeten avbröts genom vaginalt kejsarsnitt överlevde alla mödrarna och ett barn (ett foster dog under op., 2 voro ej viabla).

I 1 fall av eklampsism gjordes abdominalt kejsarsnitt dock var den egent-

liga indikationen härför hotande uterusruptur efter förut genomgången sectio caesarea.

I 3 fall inträdde under sjukhusvistelsen en sådan förbättring att pat. kunde utskrivas oförlösta.

Av samtliga 135 fall har sålunda en moder dött = 0,74 % mortalitet och för de 140 fostren blir den oreduc. mortaliteten (35 †) = 25 %.

Under det att behandlingen av särskilt ekl. gravidar. under åren 1918 och 1919 varit uteslutande kirurgisk (vaginalt el. abdominalt kejsarsnitt, inleddes under 1920—1921 en än kirurgisk än exspektativ behandling med vensektion och narkotica (s. k. Stroganoff) samt vid vidgade mjukdelar eventuellt vanliga obstetr. operationer.

Från och med 1922 till $\frac{1}{7}$ 1925 hava på 39 fall av ekl. gravid. et. partur. endast en kirurgisk op. som ultimum refugium förekommit. Då kirurgiskt ingrepp för ekl. gravid. under 1918—1919 principellt användes blev resultatet för mödrarne 2 † av 13 = 15,38 %, för fostren 6 † av 14 = 42,8 % (reduc. mortalitet = 20 %).

Under 1920—1921, då än kirurgisk än exspektativ terapi inleddes resulterade den kirurgiska behandlingen (9 fall) i en † moder = 11,1 % (p. a. d. Pneumonia tbc.) och 5 † foster = 55,5 % (Reduc. mortalitet = 33,3 %), den exspektativa ev. obstetr. behandlingen av 10 fall gav en † moder = 10 % och 7 † foster av 11 = 70 % (reduc. m. 25 %).

Av expekt. behandlade fall 1922— $\frac{1}{7}$ 1925 till antalet 16 dogo 3 mödrar = 18,8 % och av 17 foster 7 = 41 % (red. c:a 10 %).

Av 43 fall av ekl. part. under 1918— $\frac{1}{7}$ 1925 har endast i ett fall kirurgisk op. förekommit och med lycklig utgång för modern, olycklig för fostret, som ej var viabelt.

Lägga vi tillsamman alla under 1918—1919 principiellt kirurg. beh. fall av ekl. gravid. el. 13 med 9 under 1920—1921 få vi på 22 fall en döds-siffra för mödrar på 13,6 % och för foster på 47,8 %.

För expektativt behandl. fall av ekl. gravid. under 1920— $\frac{1}{7}$ 1925 el. 26 fall blir motsv. siffror 15,4 resp. 51 %. Differensen i dessa siffror för kirurg. och expekt. beh. fall är ju högst obetydlig och giver intet stöd för valet av metod. Materialet är också alldeles för litet för att på resultatet av denna undersökning intaga en bestämd ståndpunkt för valet av kirurgiskt eller expektativt förfarande + eventuellt obstet. ingrepp vid ekl. gravid.

Tillsvidare fortfara vi emellertid med den expekt. metoden, men jag är viss om att fall komma där ett kirurgiskt ingrepp ej kan underlåtas.

Sepsis puerperalis.

Den sjukdom som näst eklampsien skördat de flesta offren är den särskilt förr av alla blivande mödrar fruktade barnsängsfebern eller sepsis puerperalis. Antalet döda i denna grupp utgöra 64 el. 0,14 % av antalet förlösta kvinnor. Det inom () upptagna fallet dog oförlöst i ansiktsros. En närmare granskning av dessa 64 infektsfall giver emellertid förhanden att: 39 fall voro infekterade redan vid inkomsten (därav 9 förlösta och 12 aborter). 1 fall med cysto-pyelonefrit som utgångspunkt för infektionen. I 3 fall ytterligare uppträdde erysipelas. I 21 fall visade sig symptom på infektion först under anstaltsvistelsen.

Av dessa förlöstes 4 få timmar efter ink. spontant utan inre undersök-

ning gjorts, i ytterligare 6 fall skedde förlossn. spontant, i 10 fall inträdde infektion efter operativt ingrepp (därav 4 för avlägsnande av placenta el. delar av denna) och i ett fall med långvarigt förlossn.-arb. och operation uppstod gangrän i colon transvers.

Av dessa 61 dödligt förlöpande infekt. (erysipelarfallen ej inberäk.) kunna på sin höjd 21 sägas hava ådragit sig sin infektion under vistelsen å barnbördshuset el. 0,04 %. Rättvisligen bör dock denna siffra höjas med några hundradels %, emedan en del infektionsfall remitterats till annat sjukhus och där senare avlidit. Mortalitetssiffran blir ändå anmärkningsvärt låg. Huru stor mortaliteten i lindriga el. svårare infektioner utan dödlig utgång, uppkomna under anstaltsvistelsen under ifrågavarande tidsperiod varit kan på grund av bristfälliga anteckningar icke angivas i % den är helt visst jämförelsevis låg. De fiesta febrila tillstånd under barnsängen hava haft sin källa i extragenitala infektioner såsom pyeliter, lymfangiter i bröstkörteln, angina, bronchiter.

Det är dock ej ensamt genom anti- och aseptiska kauteler vi kommit därhän att de svåra puerperala infektionerna numera äro relativt sällsynta gäster på vårt barnbördshus (införda infekt. fall frånräkn.). Även andra försiktighetsmått äro av nöden. Ett dylikt är uraktlåtandet av den inre undersökningen som även med iakttagande av den strängaste antiseptik alltid innebär ett, om än ringa riskmoment. Visserligen kan det stora flertalet av förlossningsfall skötas utan vaginala explorationer, men på en utbildningsanstalt för barnmorskor kunna dessa icke undvaras. Där risken av en dylik undersökning, av en el. annan anledning misstänkes vara ökad, får den ej utom i trängande fall göras och endast av de fullt utbildade praktiserande barnmorskorna ("privatorna"). En annan viktig försiktighetsåtgärd är inskränkandet av operativa ingrepp till de strängt nödvändiga.

Placenta prævia.

Av denna komplikation hava under tiden $\frac{1}{7}$ 1900— $\frac{1}{7}$ 1925 behandlats 176 fall. Som p. prævia hava upptagits endast sådana fall, i vilka vare sig genom undersökning el. vid op. kunnat konstateras att placentan varit föreliggande. De djupt sittande placentorna äro sålunda ej medräknade. I 37 fall har det varit fråga om prævia totalis och i 149 fall om partialis.

Resultaten för mödrarne äro efter:

		Dödsorsaker	
Spontan förlossn.	15 (4) fall med 1 (1) †	Septicæmia	
" " efter hinnspr.	10 (9) " " 0 "	Anæmia acuta	
Hinnspr. + (senare) forceps	4 (2) " " 1 "	Anæmia acuta	
Nedtañ. av fot + spont. part. . . .	11 (4) " " 0 "	Anæmia acuta	
Vändning på fot + spont. part. . . .	54 (22) " " 2 "	Anæmia acuta	
Vändning och Extrakt.	59 (8) " " 7 (1) "	Anæmia acuta	
Extrakt på fot ev. säte	7 (3) " " 1 "	Anæmia acuta	
Vaginalt kejsarsnitt	1 (1) " " 0 "	Anæmia acuta	
Abdominelt "	(13) " " (1) "	Emb. pulm.	
Decapitation	(1) " " 0 "	Luftemboli?	
Ofullbordat ingrepp	(1) " " (1) "		

S:a | 176 (68) fall med 14 (3) †

Fallen inom () hava förekommit under 1918—1925.

I 3 fall har dödsorsaken varit sepsis, i 8 fall förblödning, i 2 fall lungemboli och i ett fall (död under narkos) luftemboli? Dessutom ha 2 dödsfall (efter sectio cæsarea) inträffat efter utskr. till Sahlgr. Sjukh., ett i lungabscess (inhalationspneumoni), ett i sepsis, vilka böra medräknas i mortalitetssiffran. Två fall hava komplicerats med eklampsi, i 5 fall har uppstått cervixruptur, därav 1 spontant och 3 efter dilatation med "Frommers paraply". I 8 fall har Exæres. manual. placenta företagits. I 3 fall komplikation med prolaps funiculi.

Mortalitetssiffran för mödrarne (16 † av 176) = 9 0/0.

Vid uppdelning av materialet i 2 gr.:

1:sta gr. 1900-17 omf. 108 fall med 12 † mödrar blir mortaliteten = 11 0/0.

2:dra gr. 1918-25 " 68 " " 4 † " " " = 5,9 0/0.

Resultat för fostren vid:

	Antal	< 2000		2000-3000		> 3000		
		lev.	döda	lev.	döda	lev.	döda	
Spontan partus	15	3	3	2	2	2	3	
" " efter hinnspr.	10		1	3	2	3	1	
Hinnspr.+(senare) forceps .	4					3	1	
Nedtag. av fot+sp. part. .	11			3	6	1	1	
Vändning på fot+ " " .	55	2	4*)	9	23	10	7	*) 1 duplex
Vändning " " +Extrakt. .	65*)		22	16	9	8	10	*) 6 " "
Extrakt. på fot ev. säte . .	7		2	1	2	1	1	
Vaginalt kejsarsnitt	1		1					
Abdominalt " "	13			3		9	1*)	*) † före op.
Dekapitation	1		1					
S:a	182	5	34	37	44	37	25	

(Foster till oförlöst. död kv. ej medräkn.)

Som döda räknas foster, som fötts levande men dött före utskrivningen.

Av 182 foster fr. 175 mödrar hava 103 avlidit = 56,6 0/0. Med frånräknade av de <2000 gr. döda 34 blir mortalit. = 46,6. Av 1:sta gr. foster (1900-1917) 114 hava 70 avlidit = 61,4 0/0 och av 2:dra gr. foster (1918-1925) 68 hava 32 avlidit = 47 0/0. Den förbättring i mortaliteten som vederfarits 2:dra gr. beror till största delen på det under denna period först använda abd. kejsarsnittet. Mortaliteten för mödrarne, förlösta genom abd. kejsarsnitt näml. 15,4 0/0 har varit väsentligt högre än genomsnittsmortaliteten för hela 25-årsperioden el 9 0/0, men åtminstone det ena dödsfallet (lungabscess) kommer ej metoden till last och i det andra fallet där döden följde 3 veckor efter operationen i lungemboli, var kejsarsnittet det enda ingrepp som skulle kunna tänkas rädda denna redan utblödda kv. Hennes foster var dött före op. början. I alla övriga kejsarsnittsfall hava fostren levat och utskr. lev.

Ablatio placent. præmatur. (1918—1925)

är representerad med 157 fall. Förlossn. har förlupit:

	Antal fall	Mödrar		Utskrivna		Dödf. foster
		lev.	döda	lev.	döda	
Spontant	80	74	6	17	5	60
„ efter hinnspr.	19	19	0	6	2	12
„ „ vändn. på fot	1	1	0	1	0	0
Avslut. med forceps	15	15	0	6	0	9
„ „ vändn + extr.	18	15	3	3	0	15
„ „ extr. på fot ev. säte	6	6	0	1	0	5
„ „ perforat + kraniokl.	6	5	1	0	0	6
„ „ vaginalt kejs. sn.	9	8	1	1	1	7
„ „ abdom. „ „	3	3	0	2	0	1
S.a	157	146	11	37	8	115

Mortalitets % för mödrarne = 7, för fostren = 76,9, Reduc. fostermortalitet = 63 %.

För de 11 döda mödrarna har antecknats att 1 dött av sepsis (infekt. före ink.), 1 dött av Graviditetstoxikos, 1 av Cirrhos. hepat., 5 dött av Nefrit och 3 dött av Anæmia acuta.

I 8 fall finnes anmärkt att sjukdomssympt. börjat i anslutning till någon kroppsansträngning såsom skurning, lyftning av bord el. säckar, i 2 fall efter direkt stöt mot buken, i ett efter sinnesrörelse. I åtminstone 2 fall har avlossning skett i samband med eklampsi resp. eklampsism.

I 19 fall har sp. alb. och i 53 fall har från mer än sp. till större mängd alb. påvisats i urinen.

(Den stora tabellen över dödsorsakerna upptager under graviditetstoxikoserne 2 fall, som i ovanstående mindre tabell upptagits under abl. plac.)

Hjärtssjukdomarne äro i mortalitetshänseende synnerligen starkt representerade näml. med 37 fall = 0,8 %.

Spanska sjukan med komplikat. med 31 fall,

Nefriterna med 12 fall och

Tuberculosen i olika former med 19 fall = 0,04 % el. lika mycket som mortaliteten i under anstaltsvistelsen uppkommen sepsis.

Anmärkningsvärt är att under 3 första 5-årsperioderna intet dödsfall ägt rum i Emboli pulm., under det tvänne sista lustrerna komma med 6 fall.

I ett fall uppkom efter manuel placentalösn. infektion med trombos och senare emboli. I fyra fall efter normal partus och afebrila puerperier samt med pulsfrekvens under 90 inträffade hastigt mors; i 2 av dessa fall kunde tromb i venerna vid sektion ej påvisas, i ett fanns tromb i vena hypogastr., i 4:de fallet tilläts ej sektion.

I 6:te fallet, en tbc. pulm. hade puerp. varit lindrigt febrilt utan kliniska symptom på tromb. som dock vid sektionen fanns i ena vena hypogastr.

Missförhållande mellan fosterhuvudet och bäckenet 1918—1925.

Conjugata vera beräknad till	Barnens vikt	Spontant. förloss.		Sp. förl. och hinnstick		Hög tång		Halvhög och låg tång		Per- fora- tion		Kejsar- snitt		Nedtagn. av fot plus Extrakt		Vändn. på fot plus Extrakt		Deka- pita- tion	
		lev.	död.	lev.	död.	lev.	död.	lev.	död.	lev.	död.	lev.	död.	lev.	död.	lev.	död.		
9—10 cm. och däröver	< 2,500	1 ¹⁾		4	2 ²⁾														
	2,500—3,500	2		17	1	1	1 ¹⁾	6	4 ³⁾	3 ⁵⁾	2 ⁸⁾							1 ¹¹⁾	
	3,500—4,000			1	1			4 ³⁾	1 ¹⁾	3 ⁶⁾	3	2 ⁹⁾							
	> 4,000					1		2 ⁴⁾	4 ⁷⁾	5	1								
7.5—9 cm.	< 2500	1			1 ¹⁾														
	2,500—3,500	8		8		1	1	4	2 ¹⁾	3	8								
	3,500—4,000	3				1		2	1	2	6								
	> 4,000	2						1	1	2	2								
Mått ej anteckn.		1						1											
	S:a	17	1	30	5	4	1	17	11	15	26	3			2	4	1		

- 1) Hjärnbl.
2) " debil. cong.
3) Korrekt. av ansikts-
bildning före tång-
ens anlägggn. 1 fall.
4) Hjärnbl. bronchit.
5) Hotande uterusrupt
asfyktiskt foster i fall,
de övriga döda fos-
ter.
6) Luetiskt dött foster
2 fall hot. ut-rupt.
7) Lev. foster modern
vägrade kirurg. ingr.
1 foster döende, 1
dött prolaps. funicul.
8) Sekt. ces. 2 ggn.
9) 1 fall med prolaps.
funic.
10) 1 fall framfall av fot
vid huv.-bj.
11) Prolaps. funicul. plus
tvärläge.
12) 1 fall prolaps. funic.
13) Försummat tvärläge
= 137.

I alla 137 fallen hava mödrarne utskr. lev.
Genomsnittsmortaliteten för fostren = 27.7 %.
I 2 fall med lev. foster har vid vital indikation för modern gjorts perforat. efter vägran till sectio cesar.
I 2 fall har på samma indikation gjorts peforat. på döende foster.

Viktigare operationer.

INDIKATIONER:	Tång	Nedtagn. av fot	Vändning på fot	Nedtagn. av fot resp. vändning på fot och Extrakt.	Extrakt på fot resp. säte	Perforat. + Kranio-klasi.	Dekapita-tion	Abdomi-nalt kejsar-snitt	Vagnalt kejsarsnitt
Nephropat. gravid.	24			1		1			1
Eklampsism	18			9		1			4
Eklampsi	117		2	28	4	1			32
Ablatio placentæ	15		1	18	4	9		3	9
Lågt sittande placenta	4		5	1	6	5		3	6
Placenta prævia	2	5	68	58	1			14	1
Primär värksvagheth	330			14	22	2			
Sekundär	696	3		18	36	7			
Temperaturstegr.	10			1	5				
Fosterasfyxi	421			12	41	1			2
Navelsträngs prolaps	15			36	8				
Navelsträngs prolaps		1	10	87			19		
Tvårläge (inclus.) Snedläge	49			10	8	35		26	
Bäckenträngsel	7					7		2	
Hotande uterusruptur								3	1
Bäckenet blockerande tinnår								3	1*
Cancer cervic. uteri	5			1		3			
Ansiktsbjudning	6			7		1			
Pannbjudning									
2:dra tvilling									
Dött foster					2	39			
Hydrocephalus	1					11			1
Chorœa gravid. gravis									
Tbc. pulmon	6			1	1	1			
Pneumoni	1			2	4	1			1
Vitium cordis	21			1					
Epilepsi	1								
	1749	9	86	305	145	124	19	52	59

*) I samband med vaginal uterus exstirp.

**) I samband med Wertheimsop.

Gynekolog avdelning $\frac{1}{7}$ 1900— $\frac{1}{7}$ 1925 angående intagna sjukdomsfall
ävensom döda.

Sjukdom	Intagna	Döda
Graviditet i uterindivert.	1	
III. <i>Havandeskaps- och förlossningssjukdomar.</i>		
Missed abortion	2	
Abortus	87	
Graviditas extrauterina	154	1
Hæmatocele retrout. infect	3	
Mola hydatidosa	2	
Retroflexio uteri grav. inc.	1	
Ruptura perinei	8	
Placentarpolyp	25	
Ruptura uteri s. vaginæ	5	
Subinvolutio uteri	15	
Septichæmia et pyoseptichæmia puerperalis	56	24
Febris puerperal.	12	
Parametrit. p. part s. abort	20	
IV. <i>Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.*)</i>		
Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone.	2	2
Scarlatina	7	2
Parotitis epidemica	1	
Influenza epidemica	8	
Tuberculosis (<i>samliga fall</i>)	85	
" pulmonum. Tuberculosis laryngis	25	
" cerebri. Meningitis tuberc.	1	
" renum	7	
" urogenitalis	37	1
" Intestinor	15	2
Syphilis acquisita	13	
därav primaria	7	
Gonorrhœa (<i>samliga fall</i>)	77	
Urethritis gonorrhœica acuta	4	
Strictura urethræ gonorrhœica	1	
Kolpitis, Vulvitis, Bartholinitis gonorrhœica	6	
Endometritis, Salpingitis gonorrhœica	65	
Rheumatismus	1	
V. <i>Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>		
Anæmia perniciosa progressiva	1	
Leuchæmia	2	
Scorbutus	1	
VI. <i>Ännesomsättningssjukdomar.</i>		
Diabetes mellitus	2	

*) Utom barnsängsfeber.

Sjukdom	Intagna	Döda
<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>		
Sclerosis cerebro-spinalis disseminata	1	
Epilepsia	5	
Hysteria	8	
Neurasthenia	15	
<i>IX. Sinnessjukdomar.</i>		
Insania et Idiotia	3	
<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>		
Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	17	1
Myocarditis chronica. Cardiosclerosis. Cor adiposum	1	
Arteriosclerosis. Endarteriitis	2	
Phlebitis	88	
Thrombosis. Embolia	19	
Hæmorrhoid.	11	
<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>		
Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	11	
Tracheitis chron. Bronchitis chron.	7	1
Pneumonia crouposa acuta	3	
Bronchopneumonia acuta	7	
Pleuritis. Empyema pleuræ	4	
<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>		
Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta	1	
Gastritis acuta	2	
Entero-colitis acuta. Proctitis acuta	4	
Gastritis chronica	2	
Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	3	
Entero-colitis chronica	2	
Sigmoiditis chronica	1	
Appendicitis	67	1
Ileus. Volvulus. Invaginatio	6	2
Hernia	18	
Fistula intestini	1	
Cholecystitis. Cholangitis	4	
Icterus. Icterus catarrhalis	1	
Abscess. pelvis	26	
Peritonitis chronica	28	
Hæmorrh. intraabd.	1	
Polyp. recti	2	
Fissura s. contract. ani	22	
Abscess ad anum	5	
<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>		
Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	2	
Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica. Morbus Brightii	3	
Pyelitis. Cystopyelonephritis	72	
Pyonephrosis	1	
Nephrolithiasis	3	

S j u k d o m	Intagna	Döda
Hydronephrosis	2	
Tumor renis	1	
Cystitis	12	
Lithiasis vesicæ	1	
Incont. urinæ	2	
Polypus urethræ	10	
Divertic. "	1	
Fistula ureteris	1	
" abscess retroperit.	1	
XIV. <i>Könsorganens sjukdomar.</i>		
B. Kvinnliga könsorganen.		
Prolapsus vaginæ et uteri	212	2
Retroflexio uteri fix.	3	
Vulvitis. Vaginitis	17	
Endometritis et Metrop. climact.	43	
Salpingo-oophoritis. Pelveoperitonitis	609	8
Parametritis	15	
Amenorrhœa. Dysmenorrhœa. Menorrhagia	365	
Fistula urogenitalis	3	
Fistula rectogenitalis	5	
Mastitis	79	
Hæmatokolpos	3	
Cervix s. corpuspolyp	75	
Bartholinit	12	
Torq. tubæ in grav.	1	
Missbildning	5	
XIX. <i>Svulster. *)</i>		
Fibroma	5	
Lipoma	4	
Myoma	257	
Papilloma	1	
Adenoma. Kystadenoma	129	
Sarcoma	22	
Carcinoma (<i>samliga fall</i>)		
" ventriculi	2	1
" genitalium	176	10
I andra organ	2	
Chorionepiteliom	3	
Blastoma teratoides	19	
Cysta ovarii	17	
Tumor abdom.	6	

*) Svulsternas lokalisatjon angives t. ex. carcinoma ventriculi, carcinoma mammæ, carcinoma uteri, etc.

Gynekolog avdelning ^{1/7} 1900 - ^{1/7} 1925 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å intagna patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskr.			Anmärkn.
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
<i>Sjukdomar i bröstkörteln.</i>						
Mastit. supp.	69	Incision.	69			
" subac.	1	Amput. mammae	1			
Adenofibroma mammae	1	" "	1			
" "	4	Exstirpatio "	4			
Cancer mammae "	3	Amput. mammae + exær. axill.	3			
Papilloma mammae	1	Excisio	1			
<i>Ventrikel.</i>						
Ca. ventric. inop. et metast.	1	Lap. explor.			1	Diagnos vid op.
<i>Jejunum ileum. colon.</i>						
Incarcererad tunntarm	1	Repositio	1			
Ileus strangulat.	4	Lap. + adhær. lösn.	2		2	
" "	1	" + ileocolostomi	1			
Tbc. flexur. sigm.	1	Tarmresection	1			
Torquat. oment. et col. transv.	1	Lap. + detorq.	1			
<i>Appendix vermiform.</i>						
Append. ac.	19	Appendectomi	18		1	
" chron.	45	" "	45			
Frisk append.	73	" i samb. med annan op.	73			
Pseudomyxoma append.	1	" "	1			
<i>Bräck.</i>						
Hernia inguin. lib.	2	Rad. op.	2			
" " incarc.	1	" "	1			
" crural. "	1	" "	1			
" femoral.	1	" "	1			
" epigastr.	1	" "	1			
" umbilical.	2	" "	2			
" ventral. postop.	6	" "	6			
<i>Rectum och anus.</i>						
Hämorrhoider	13	Exstirpatio	13			
Polyp. recti	2	" "	2			
Abscess ad anum	2	Klyvning	2			
Fissura s. contr. ani	30	Dilat. forcée	30			
<i>Bukvägg och peritoneum.</i>						
Desmoid i bukväggen	1	Exstirp.	1			
Lipoma retroperit.	1	Lap. + exstirp.	1			

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskr.		Anmärkn.
			oförbättrad	död	
Abscessus retroperit.	1	Lap. + dränage	1		
Peritonit. pur. diff.	1	" + "		1	Sepsis
Abscess. intraperit.	2	Incis + dränage	2		puerp.
" pelvis	30	Kolpot. post.	28	2	Sepsis
Pelveoperit. chr. adhæs.	18	Lap. lysis	18		puerp.
" " " "	2	" + ventrof. uteri	2		
" " " "	2	" + amput. uteri suprav.	2		
Peritonit. tbc	5	Lap. explorat.	5		
<i>Njure och ureter.</i>					
Tuberculos. renis	1	Nephrectomi	1		
Fistula ureteris	1	"	1		
Nephr. chron. c. hæmat.	1	"	1		
<i>Urinröret, blåsan.</i>					
Polypus urethræ	7	Excisio	1		
Prolapsus urethræ	2	Ligatur enl. Fritsch	2		
Divertic. urethræ	1	Exstirpatio	1		
Stricture "	1	Dilatatio	1		
Ca vesicæ urin	1	Sectio alta + catet.	1		
<i>Kvinnliga könsorganen.</i>					
Bartholinit. supp.	9	Incisio	9		
" chron.	2	Exstirp. av cysta	2		
Parametr. c. abs. lab. maj.	1	Incisio	1		
Hæmatoma vulvæ	1	"	1		
Ca vulvæ recid.	1	Excisio	1		
Ca lab. major	3	" + utrymn. av inguin.	3		
" " " "	1	Provexcision		1	
Hæmatokolpos	2	Incis. hymen.	2		
Hæmatokolpometra	1	" "	1		
Cysta vaginæ	2	Exstirp.	2		
Fibroma "	1	"	1		
Cancer "	3	Provexcision		3	
Ruptura vaginæ	1	Sutur	1		
Defect. perinei	45	Kolpoperineoraphia	45		
Fistula recto-vag.	2	"	2		
Proctocele	37	"	37		
Prolaps uteri et vag.	94	Kolpor. ant. + kolpoperineor. (med l. utan cervixamp.)	93	1	Lungemboli
" " " "	35	Kolpoperineor. + interpos. uteri ves. vag. (enl. Werth.)	34	1	Lungemboli
" " " "	4	Samma op. + resect. tub.	4		
" " " "	2	Amput. cerv. + kolpor. ant. kolpoperineor + vertrof. uteri			
" " " "	1	Salpingect. bil. + ventrof. ut.	1		
" " " " + myoma uteri	1	Kolpor. ant + enuclat. + interpos. enl. Wertheim + kolpoperineor.	1		
Prolaps. uteri et vag.	2	Total ext. per vag.	1	1	
Polyp vaginæ	1	Exstirpatio	1		
Cervixpolyp	97	Exstirp.	97		

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskr.			Anmärkn.
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Corpuspolyp	34	Abrasio	34			
Placentarpolyp	28	"	28			
Subinvol. uteri	8	"	8			
Abort	75	"	75			
Missed abort	2	"	2			
Endometrit	407	"	407			
Metrorrh. menorrh.	300	"	299		1	Bronch. chr. pur.
Dysmenorrhé	74	Dil. + abrasio	74			
Sterilitas	3	"	3			
"	1	Lap. explor. + dil. et abrasio	1			Susp. salping.
Myoma uteri	114	Amput. ut. supravag.	114			
" "	22	Total exstirp.	22			
" "	8	Lap. + enucleatio	8			
" "	30	Abrasio	30			
" " polypos	19	Exstirp. pr. vagin.	19			
Myoma cerv. uteri	4	Excision s. enucl.	4			
Myosarcoma uteri	4	Supravag. amput.	4			
" "	1	Total Exstirp.	1			
" " polyp	2	Exstirp.	2			
Myoma uteri inc.	1	Repos. i narkos	1			
Arterioscleros uteri	2	Amput uteri suprav.	2			
" "	2	Total exst. av uterus	2			
" "	1	Abrasio	1			
Metrit, chron.	7	Amput. ut. supravag.	7			
Tumor cerv. uteri	7	Provexcision		7		Cancer
Ca cerv. uteri	36	Totalexst. av uterus	36			
" "	24	Op. enl. Wertheim	19		5	
Ca corp. uteri	4	Abrasio explor.		4		
" "	4	Totalexstirp. av uterus	3		1	Lungemboli
Sarcoma uteri	1	Abrasio explor.		1		
" "	2	Totalexst. av uterus	2			
" "	1	Rad. op. enl. Wertheim	1			
Chorionepiteliom	3	Abrasio		3		
" "	1	Totalexstirp. av uterus	1			
Mola hydatidosa	1	" " " "	1			
Graviditas tubar.	139	Salpingect. s. salp. oophor.	138		1	
Hæmatocele retrout inf.	3	Kolpot post.	2		1	
Gravid i uterindivert.	1	Resect. uteri	1			
Parametritis supp. ax.	1	Salp. oophorect. ax + Resectio uteri + dränage				
Parametrit. supp.	2	Incis. per. vag.	2			
" " " "	5	" " laparot.	5			
Torq. tubæ in grav.	1	Salpingo-ooph.	1			
Salpingo-ooph. c. perit. circumscript.	221	" "	221			
Salpingo-ooph. c. perit. lib.	5	" "			5	Sept. salpingitis
Salpingo-ooph. chron.	1	Amput. uteri supravag. + adnexest.	1			
" "	1	Totalexst. av uterus + adnexest.	1			
" "	1	Salpingect. + ventrof.	1			
Oophorit.	13	Oophorectomia	13			
Retroflex. uteri fix.	5	Salpingect. + ventrof. uteri	4		1	Lungemboli
" " uteri grav. fix.	1	Lap. + lysis.	1			

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskr.			Anmärkn.
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	dead	
Salpingit. tbc.	24	Salpingect. s. salp. ooph. ect.	24			
Tbc. peritonei	6	Laparot. explor.		6		
Carcinos peritonei	5	" "		4	1	
Ovarial l. parovar. cyst.	115	Ovariectomy	115			
Cysta dermoid ov.	21	" "	21			
" follic. ovarii	12	" s. excisio	12			
Fibroma ovarii	2	" "	2			
Sarcoma "	5	" "	5			
Ca "	13	" "	13			
" "	6	Ovariectomy bil. + totalext. av uterus		6		
" " c. ascit.	4	Laparocent. s. lap. expl.		4		
Fistula intestini	1	Excision av fisteln		1		
Rupt cerv. uteri op.	1	Supravag. uterusamp.		1		
Hæmorrh. intrabd.	1	Lap. + uttorkning		1		
Tbc. pulm.	3	Ster. op.		3		
Epilepsi	2	" "		2		
Psychosis	1	" "		1		
Nephr. chron.	1	" "		1		
Pelvis justo minor	1	" "		1		
Suspect. buktumör	3	Provlaparotomi		3		
" chorionepit.	1	Total uterusextirp.		1		

Rapport från Gynekol. avd. upprättad av

D:r H. BENCKERT.

Berättelse angående den ekonomiska förvaltningen vid
Göteborgs barnbördshus under tiden
1 juli 1900—30 juni 1925.

Upprättad av syssloman Carl Gedda.

Sjukhusbyggnaderna och deras omgivning.

Redan i början av år 1886 påpekades behovet av ökat utrymme för dåvarande barnbördshuset vid Vasagatan. I mars 1894 tillsatte stadsfullmäktige en beredning för utredning och yttrande i frågan.

Denna beredning föreslog i sitt betänkande av den 14 mars 1896, att stadsfullmäktige skulle anvisa tomterna n:r 82 A-E i Annedal till plats för nytt barnbördshus, samt att det skulle uppdragas åt beredningen att inkomma med ritningar och kostnadsförslag till en nybyggnad å sagda plats för en dylik anstalt, avsedd för ett antal omkring 60 sängar och inrymmande jämväl undervisningslokaler för barnmorskeelever. Detta förslag blev av stadsfullmäktige den 30 april samma år bifallet.

Beredningens förslag var baserat på en *huvudbyggnad* med fasad mot Övra Husargatan och två bakom denna huvudbyggnad liggande och genom en sammanbindningsgång därmed förenade *paviljonger*, av vilka dock blott den ena (B) skulle till en början utföras, en *ekonomibyggnad*, innehållande ångpannehus, elektricitetsverk, lik- och obduktionshus m. m. och en *boställsbyggnad* för portvakt och maskinist. Enligt detta förslag, för vilket kostnaden beräknades till omkring 297,000 kronor skulle 60 sängplatser genast bliva tillgängliga och utväg finnas att efter den andra paviljongens fullbordande öka dessa till 90, när en gång stadens tillväxt krävde en dylik utvidgning. Detta förslag blev av stadsfullmäktige den 26 augusti 1897 antaget och samtidigt uppdrogs åt en byggnadskommitté att låta utföra ovan beslutade arbeten.

Den betydliga stegring, som redan före och ännu mera under byggnadsarbetets fortgång inträdde inom alla till byggnadsfacket hörande grenar, hade till följd, att det av stadsfullmäktige i början anvisade anslaget visade sig otillräckligt, varför byggnadskommittén den 5 september 1899 blev nödsakad att av stadsfullmäktige begära ett ytterligare belopp av 80,000 kronor till byggnadens fullbordande.

På hösten 1900 avsynades byggnaderna och omedelbart därpå togs det nya barnbördshuset i bruk.

Under år 1905 hade antalet å barnbördshuset intagna patienter varit så stort, att, särskilt med hänsyn till Lundby kommuns förestående införlivning med staden, tillbyggnad av barnbördshuset måste anses behöflig. Varför styrelsen den 27 mars 1906 ingick till stadsfullmäktige med framställning om tillbyggnad av en ny paviljong (C) jämte sammanbindningsgång i två våningar samt påbyggnad av en våning å sammanbindningsgången mellan huvudbyggnaden och den redan befintliga paviljongen (B), ävensom vidtaga anordningar för den nya paviljongens och sammanbind-

ningsgångarnas uppvärmning och belysning, förseende med vatten, avlopp m. m.; allt för en beräknad kostnad av 98,200 kronor. Stadsfullmäktige biföllo framställningen.

På framställning av styrelsen beslöt stadsfullmäktige, att utöver det av stadsfullmäktige redan beviljade anslag för tillbyggnad till barnbördshuset bevilja styrelsen ett ytterligare anslag av 5,000 kronor för samma ändamål.

I april 1908 var byggnadsarbetet färdigt och genom denna tillbyggnad ökades antalet sjukplatser till 96, därav 12 för patienter å enskilt rum.

Under år 1907 anordnades, dels en ny källare i närheten av den vid barnbördshusets kök befintliga utgången, dels ytterliggare ett förlossningsrum och ett intagningsrum i huvudbyggnaden, till kronor 1,200 för källaren och 1,400 för nämnda tvenne rum.

Trägrindarne vid inkörslen till barnbördshuset utbyttes under år 1909 mot nya av järn.

Ett vädringsskjul för sängkläder uppfördes år 1918.

På grund av den trängande bostadsbristen ingick hälsovårdsnämnden till stadsfullmäktige med begäran om, att få inreda bostadsrum å C-flygelns vindsvåning. Stadsfullmäktige beviljade den 13 november 1919 21,500 kronor för ändamålet. Arbetet med inredning av vindsrummen samt tillbyggnad av ett trapporn till C-flygeln har under år 1920 i det närmaste slutförts för en kostnad av 24,420 kronor.

Bostad åt amanuensen anordnades år 1921 genom att förena tre mindre personalrum i huvudbyggnadens 3:dje våning. Kostnaden utgjorde 2,225 kronor.

För beredande av bostäder åt eleverna ingick styrelsen den 21 november 1911 med hemställan till stadsfullmäktige, att å området högst upp mot den fria platsen vid epidemisjukhusets portvaksstuga, således på själva gränsen av barnbördshusets område, uppföra en *elevbyggnad* inrymmande bl. a. 30 rum, varterade avsett för 2 elever, för en beräknad kostnad till omkring 90,000 kronor. Stadsfullmäktige remitterade ärendet den 30 november samma år till drätselkammaren för yttrande. Vilket yttrande avlämnades den 14 maj 1912, däri drätselkammaren hemställde, att den gjorda framställningen icke skulle till någon stadsfullmäktige åtgärd föranleda. I oktober 1913 gick ärendet åter på remiss till drätselkammaren, vilken i september 1914 beslutade, att åter hemställa om avslag å framställningen. Framställningen avslogs av stadsfullmäktige den 12 oktober samma år. Till frågans fall medverkade flera omständigheter. Det ansågs dels ej utrett, om icke på sätt barnbördshusets styrelse tänkt sig sitt förslag med en fristående elevbyggnad realiserat, tomtutrymmet skulle bliva så upptaget, att en utvidgning av barnbördsanstaltens verksamhet, isynnerhet om till samma tomt en nybyggnad för gynekologiska fall i framtiden komme att uppföras, bleve hämmad. Dels ansågs frågan ej vara av så brådskande natur och slutligen framhölls att då rådande penningförhållanden borde mana till försiktighet med stadens medel.

På framställning av förvaltningsrådet lät hälsovårdsnämnden år 1918 uppgöra förslag till påbyggnad av huvudbyggnaden och en flygel i och för inredandet av elevrum och begärde hos stadsfullmäktige ett anslag av 286,276 kronor för utförande av detta arbete. Förslaget återremitterades emellertid för omräkning på grund av stegrade priser, och samtidigt med att förvaltningsrådet i oktober 1919 till hälsovårdsnämnden ingav nytt

kostnadsförslag, slutade å 388,927 kronor, begärde rådet, att ritningar och kostnadsförslag måtte få uppgöras till en nybyggnad för elevbostäder, enär kostnaden för omändrings- och påbyggnadsarbeten kunde beräknas bliva högre än för en nybyggnad bl. a. på grund av de ständigt stegrade arbetslönerna. I nybyggnaden skulle kunna beredas plats även för en del i huvudbyggnaden boende ekonomipersonal, och på så sätt skulle ytterligare ett tiotal sjukplatser vinnas i huvudbyggnaden, vilket på grund av befarad platsbrist vore till stor fördel. Sedan hälsovårdsnämnden beslutat i enlighet med förvaltningsrådets förslag, uppgjordes ritningar och kostnadsförslag till en fristående elevbyggnad i huvudsaklig överensstämmelse med det tidigare uppgjorda förslaget, och den 17 juni 1920 anslogo stadsfullmäktige 377,027 kronor till densamma. Sedan hälsovårdsnämndens byggnadskommission på grund av prisstegring på byggnadsmateriel och höjda arbetslöner låtit omräkna kostnadsförslaget, beviljade stadsfullmäktige den 10 januari 1921 ett tilläggsanslag av 105,000 kronor, vilket anslag dock minskades till 35,000 kronor vid fastställandet av budgeten för år 1922.

Byggnaden, som stod färdig i början av år 1923 och godkändes av medicinalstyrelsen den 29 mars, är en tvåvånings stenbyggnad med mansardvåning under tegeltak och sammanbindes med huvudbyggnaden genom en förbindelsegång.

Källarvåningen innehåller kapprum, förrådskällare, rum för smutsigt linne, badrum, strykrum, syrum och tvenne rum för ekonomipersonal. Första våningen innehåller föreläsningssal, matsal, tekök, toaletterum och diverse personalrum.

I andra våningen och mansardvåningen äro inrymda sammanlagt 32 elevrum och tvenne toaletterum. Till varje elevrum höra två garderober och en toalettalkov.

Byggnaden är försedd med centraluppvärmning, och genom samtliga våningar har anordnats en nedkastningstrumma för smutsigt linne.

Såsom vederlag för de lokaler, som för elevernas räkning upplåtas till medicinalstyrelsen, nämligen föreläsningssalen, matsalen, teköket och bostadsrummen i nybyggnaden samt ett mottagningsrum och ett undersökningsrum i huvudbyggnaden, erlägger medicinalstyrelsen till hälsovårdsnämnden en årlig hyra av 15,000 kronor.

För utförande av vissa ändrings- och tillbyggnadsarbeten beviljade stadsfullmäktige den 24 maj 1923 ett anslag av 106,000 kronor, varav 45,000 kronor bestridas med överskott på anslaget för uppförande av elevbyggnaden och 61,000 kronor med uttaxerade medel å hälsovårdsnämndens stat för år 1924.

Ändringsarbetena utgjorde, dels moderniseringsarbeten i köksavdelningen, och dels omändring av personalvåningen i huvudbyggnadens 3:dje våning till en sjukavdelning (E), innehållande 2 sjukrum, isoleringsrum, behandlingsrum, sköterskerum och slaskrum. Denna nya avdelning tillförde barnbördshuset ytterligare 13 platser, så att hela antalet sjukplatser nu utgör 109

Tillbyggnadsarbetena bestodo uti uppförande, till huvudbyggnaden av en ny intagningsavdelning och en ny förlossningssal, samt till paviljong C, av tvenne sköterskerum.

Mathållning.

På grund av folkhushållningskommissionens ransonering av vissa födoämnen, såsom mjöl, gryn, fläsk, socker, kaffe m. m. samt till följd av

rådande brist på en del andra proviantartiklar måste under åren 1917—1919 åtskilliga förändringar vidtagas i spisordningen.

För att åstadkomma besparing av födoämnen och bränsle till matlagningen föreskrevs, att patienternas och personalens måltidstimmar böra så långt möjligt sammanfalla, samt att samma sorts mat borde serveras till patienter och personal i den mån så ske kan.

Enär eleverna under krisåren haft svårigheter att erhålla mat i staden, hava de av styrelsen medgivits rätt, att mot en ersättning av 1 krona per dag erhålla middag å barnbördshuset.

År 1919 uppgjordes förslag till ny spisordning.

Inventarier och utredningspersedlar.

Till inredning och inköp av möbler i nya barnbördshuset (huvudbyggnaden och paviljong B) uppgingo kostnaderna till 31,848 kronor 60 öre.

För anskaffande av inventarier till den nya paviljongen (C) och utredningspersedlar för 32 sängar, anslög stadsfullmäktige den 31 maj 1906 ett belopp av 8,000 kronor.

Anskaffningskostnaden för möbler och övriga inventarier till elevbyggnaden har uppgått till 55,000 kronor.

Uppvärmning och belysning.

För att nedbringa bränsleförbrukningen utfärdade styrelsen den 13 februari och 12 september 1917 föreskrifter bland annat, om mindre uppvärmning av trappuppgångar och korridorer samt av sovsalar nattetid (dock ej under 15 grader), om tätning av fönster och dörrar, inskränkning av fönsterventilationen, belysningen, badningen, varmvatten- och gasförbrukningen m. m. Under den mörkare och kallare årstiden framflyttades patienternas väcknings- och uppstigningstid från kl. 5 till 6 på morgonen.

För att uppmuntra eldarne att söka åstadkomma bränslebesparing beslutade hälsovårdsnämnden under år 1919 införa premiesystem.

För att under sommaren undvika natteldning har under 1919 förslag uppgjorts och anslag beviljats till införande av gas i och för uppvärmning av vatten, sterilisering m. m.

För att minska uppvärmningskostnaderna ha de lokaler, som hittills uppvärmts med varmluft från underliggande värmekammare, inmonterats under åren 1921 och 1922 värmeelement för en kostnad av 13,850 kronor.

På grund av klagomål från grannarna, att röken från ångpanneskorstenen föranledde obehag, har hälsovårdsnämnden under år 1921 beslutat, att röksvaga kol skola användas.

Tvätt och renhållningskostnader.

Under de tider då barnbördshuset varit särskilt starkt belagt, har dess tvättinrättning icke kunnat ombesörja all tvätt, särskilt på grund av att torkinrättningen och varmmangeln ej varit tillräckligt stora. En del tvätt har därför måst utlämnas till en privat tvättinrättning, vilket ur flera synpunkter medfört olägenheter. Sedan ett anslag av 18,000 kronor beviljats under år 1920 till inköp av en större ångmangel, har denna anskaffats, och utföres nu all tvätt å barnbördshuset.

Tvättavdelningens maskinella utrustning utökades under år 1924 med en tvättmaskin och en centrifug, till vilka maskiner stadsfullmäktige anslög 6,500 kronor.

Sjukvårdsavgifter m. m.

Under åren 1900—1909 utgick avgiften för betalande kvinnor å allmänt rum för i staden kyrkoskrivna med 1 krona per dag, dock med iakttagande, att *lägsta* avgiften i ett för allt var bestämd till 10 kronor, och dubbla beloppet för i annan ort boende, samt för dem, som önska vårdas å enskilt rum med 3 kronor per dag för inom samhället och 4 kronor för utom samhället boende.

Under åren 1910—1917 utgjorde sjukvårdsavgiften: för plats i enskilt rum: av kvinna, tillhörande Göteborgs kommun, 4 kronor och av annan kvinna 5, samt för plats i allmänt rum: av kvinna, tillhörande Göteborgs kommun, 1 krona 25 öre och av annan kvinna 2 kronor 50 öre, allt för dag och person samt med iakttagande av att *lägsta* avgiften såväl för vård i allmänt som i enskilt rum av å barnbördshuset förlöst kvinna skulle i ett för allt utgå med 12 kronor 50 öre av kvinna, tillhörande Göteborgs kommun, och med 25 kronor av annan kvinna. Under åren 1918—1925 voro sjukvårdsavgifterna:

	1918	1919	1920	1921—1925
För patient tillhörande Göteborgs kommun:				
enskilt rum	6: —	8: —	9: —	12: —
allmänt rum	1: 50	2: 25	2: 75	2: 75
För annan patient:				
enskilt rum	7: —	12: —	14: —	18: —
allmänt rum	3: 50	5: —	6: 50	7: 50

På framställning av förvaltningsrådet beslutade hälsovårdsnämnden den 12 februari 1924, att i vartdera av två rum å barnbördshuset försöksvis anordna tre platser för patienter å halvenskilt rum, och skulle avgiften för plats och dygn utgöra, 8 kronor 50 öre för sjuk, tillhörande Göteborgs kommun, och 12 kronor för annan sjuk.

På grund av framställning från hälsovårdsnämnden beslöt stadsfullmäktige den 10 januari 1924 att lämna hälsovårdsnämndens andra avdelning tillstånd att för vård av sjuk i enskilt eller halvenskilt rum samt av å allmän sal intagen sjuk, tillhörande annan kommun än Göteborg, utöver den fastställda sjukvårdsavgiften uttaga en tilläggsavgift, som med avseende å den sjuke underkastad behandling, dennes ekonomiska ställning och andra omständigheter, i varje särskilt fall kunde anses skälig för att tillhandahållas vederbörande överläkare eller därmed likställda läkare genom sjukhusets kontor.

Räkenskaper m. m.

Uppgift å kostnaden per underhållsdag för 2:dra halvåret 1900, åren 1901—1924 och 1:sta halvåret 1925 framgår av bilaga 1. Till jämförelse bifogas även tablå över kostnaden per patient och dag från Allmänna barnbördshuset i Stockholm under åren 1913—1924, se bilaga 2.

Stadsfullmäktige beslutade den 10 november 1887 att barnbördshuset och fattigvården skulle ställas i sådan förbindelse med varandra, att in- drivning av barnbördshusets fordringar för vård av kvinnor, tillhörande

främmande kommuner, komme att tillhöra fattigvårdsstyrelsens sekreterares tjänsteåligganden.

Uppdraget med indrivningen överflyttades fr. o. m. 1922 till hälsovårdsnämndens ombudsman.

Från och med 1918 har gemensam, likformig räkenskap, rulla och avräkningsbok med patienter, diarium m. m. införts vid Göteborgs stads sjukhus.

Ordningsstadgar m. m.

Styrelsen upprättade under år 1900 förslag till nytt reglemente för anstalten med de förändringar, som den ansåg påkallade med anledning av dess utvidgning och förflyttning. Förslaget antogs av stadsfullmäktige den 8 november 1900 och fastställdes av Konungens befallningshavande i Göteborg den 6 december samma år.

Nytt reglemente för barnbördshuset antogs av stadsfullmäktige genom beslut den 7 januari och 11 november 1915.

Arbetsordning för förvaltningsråden vid Göteborgs stads sjukhus har fastställts av stadsfullmäktige den 13 juni 1918.

För styresmännen vid sjukhusen har hälsovårdsnämnden under år 1918 utfärdat instruktion.

Instruktion för en amanuens vid barnbördshuset antogs av hälsovårdsnämnden den 9 december 1919 och den 10 februari 1920 fastställde hälsovårdsnämnden instruktion för sysslomannen vid barnbördshuset och barnsjukhuset.

Personal.

En amanuensbefattning har under år 1919 inrättats med en avlöning av 3,000 kronor jämte bostad och kost.

En omfattande löneroglering för personalen har under år 1919 ägt rum.

Dispens har av arbetsrådet beviljats under år 1920 från lagen om 8-timmars arbetsdag för ekonomipersonalen. På förslag av förste stadsläkaren har hälsovårdsnämnden emellertid vidtagit åtgärder för att nedbringa arbetstiden för ekonomipersonalen till 9 timmar.

En sysslomansbefattning, gemensam med barnsjukhuset, har fr. o. m. den 1 mars 1920 inrättats. På grund av barnsjukhusets utveckling har den för detta sjukhus och barnbördshuset gemensamma sysslomannen fr. o. m. år 1923 befriats från befattningen vid barnbördshuset, som istället bestrides av sysslomannen vid epidemisjukhuset.

Sedan medicinalstyrelsen godkänt förslagen till roglering av sjuksköterske-, barnmorske- och husmoderstjänsterna, har hälsovårdsnämnden erhållit pensionsrätt i statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. från och med den 1 januari 1922 för vid barnbördshuset 1 sjuksköterske-, 6 barnmorske- och 1 husmodersbefattningar.

Efter den nya avdelningens (E) tillkomst den 1 mars 1924 erhöles pensionsrätt för ytterligare 1 sjuksköterskebefattning.

På förslag av förvaltningsrådet har hälsovårdsnämnden under 1922 beslutat, att barnmorskelev skall gälda kostnaden för utspisningen med 60 kronor, för månad räknat, under sin provtjänstgöring samt med 700 kronor, för år räknat, därest hon efter provtjänstgöringen antages till elev. Beslutet har underställt medicinalstyrelsens prövning och godkänts.

Uppgift å kostnad pr underhållsdag för andra halvåret 1900,

	1900 1/7—31/12	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910
Avlöningar (i stat upptagna), vikariatsersättningar, pensioner och pensionsavgifter . .	63.5	77.2	69.—	95.1	79.1	76.5	68.3	67.1	79.1	76.9	86.6
Läkemedel (för inre och yttre behandling)	10.5	9.1	12.4	8.3	14.3	8.3	9.5	10.—	2.8	3.1	10.7
Förbandsartiklar (samtliga för sårbehandling använda förbrukningsartiklar), bandage .	5.7	15.3	11.1	12.8	8.—	3.—	1.5	3.5	0.7	3.8	12.5
Mineralvatten, vin, is, näringspreparat o. d.	0.8	0.9	2.4	3.4	0.9	1.4	1.5	1.2	0.8	0.8	1.7
Instrument och apparater jämte hithörande förbr. artiklar	10.8	11.6	8.6	4.1	7.1	2.6	1.7	1.9	2.1	2.1	1.6
Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmat.	4.5	16.9	4.4	22.1	16.6	35.3	37.6	60.6	52.3	52.5	42.2
Patienters och personals utspisning	70.4	83.—	88.1	99.2	91.2	89.7	81.3	88.9	92.3	91.2	90.1
Värme och lyse jämte hithörande förbr. artiklar	108.4	92.—	76.6	71.4	60.4	49.6	46.3	53.6	65.4	62.—	58.—
Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt hithörande förbr. artiklar	24.7	33.—	26.6	29.7	24.1	19.8	23.7	22.9	24.3	25.4	22.6
Förbrukningsartiklar inom ekonomin, ej å andra titlar förda	—	1.1	2.8	2.3	1.7	2.1	2.3	2.1	2.2	1.—	1.3
Fastigheters (däri även gårds, parks och vägars) underhåll, mindre reparationer	28.—	33.2	9.6	25.3	12.1	21.6	33.9	12.8	43.4	28.7	24.1
Diverse utgifter	45.1	18.2	15.2	7.8	9.4	14.4	10.8	14.—	11.9	16.5	23.1
Summa kostnad pr underhållsdag, öre	372.4	391.5	326.8	377.5	324.9	324.3	318.4	338.6	377.3	364.—	374.5

BARNBÖRDSHUS.

åren 1901—1924 och första halvåret 1925.

1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1818	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925 1/1—30/6	Medel- tal
80.2	80.9	75.1	94.4	99.—	112.2	118.—	149.4	231.3	353.—	391.6	338.6	319.9	319.3	354.3	152.1
14.8	9.5	9.3	11.2	13.8	21.5	15.5	16.9	34.9	31.9	28.4	23.3	22.3	16.5	10.—	14.6
3.6	3.5	1.2	26.9	17.1	31.2	19.9	9.8	33.4	11.3	14.3	11.6	29.—	37.5	25.5	13.6
0.8	2.5	1.2	1.2	1.5	6.—	0.9	2.4	5.5	4.2	4.5	3.3	3.1	3.1	3.5	2.3
4.6	2.2	5.5	2.6	1.6	4.—	9.8	26.1	18.5	15.9	17.5	9.9	4.8	7.8	10.2	7.5
61.—	37.9	37.3	23.6	35.6	28.3	33.3	65.4	67.8	112.8	54.—	62.8	52.5	47.2	34.3	42.3
93.6	101.2	96.2	91.4	155.1	145.7	162.2	341.7	338.3	256.2	208.8	192.2	189.7	175.7	134.1	140.1
55.5	61.4	57.9	87.—	98.3	193.4	157.9	341.1	265.2	346.9	145.1	86.8	88.9	83.9	78.5	111.2
33.—	37.3	30.6	17.1	11.5	27.4	26.5	83.9	54.4	60.9	41.7	42.—	47.1	48.6	26.—	33.3
2.—	1.9	0.7	0.3	1.1	0.6	5.1	16.5	6.9	7.5	3.1	0.1	3.1	1.9	1.4	2.7
40.4	31.5	20.9	48.1	32.1	35.5	30.8	68.4	93.4	66.8	54.6	52.5	45.2	36.1	25.3	36.7
14.5	13.1	13.9	6.9	7.3	9.4	16.3	29.6	30.4	29.6	19.1	33.3	28.—	16.—	17.—	18.1
404.—	382.9	349.8	410.7	474.—	615.2	596.2	1151.2	1180.—	1297.—	982.7	856.5	833.6	793.5	720.—	574.5

Bilaga 2.

Tablå över kostnaden per patient och dag från Allmänna barnbördshuset
i Stockholm under åren 1913—1924.

	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924
Avlöningar	101.7	92.2	91.—	91.2	111.5	185.6	214.6	260.1	266.4	232.—	267.—	254.5
Läkemedel	26.7	29.1	29.—	35.—	27.2	39.1	63.8	55.1	41.9	32.2	46.8	35.5
Instrumenter och undervisningsmat.	24.8	13.2	9.—	2.5	3.5	9.2	14.4	8.4	21.6	7.—	11.6	6.7
Inventarier	20.5	16.—	23.2	11.3	16.5	23.6	63.4	78.4	60.6	115.8	67.—	72.7
Utspisning	118.2	111.5	127.6	167.9	194.2	463.7	455.—	335.9	239.—	159.5	180.4	214.9
Uppvärmning och belysning	100.9	85.—	144.—	175.8	272.9	392.8	352.6	309.7	149.5	115.—	119.4	126.9
Tvätt och renhåll- ning	33.9	26.—	24.4	29.2	41.—	49.9	49.5	49.7	30.9	30.8	30.2	34.7
Skrivmater., tryck- ningskostn. o. d.	5.9	5.—	4.2	5.5	4.9	7.9	16.1	15.9	11.5	6.6	9.3	8.7
Fastighetens under- håll och omkostn.	10.4	13.3	12.1	17.1	14.6	43.4	61.5	35.8	163.—	57.2	17.2	97.—
Diverse	22.7	12.6	11.3	10.5	11.7	17.8	16.1	21.—	18.5	18.8	18.1	19.7
Summa kostnad pr underhållsdag, öre	465.7	403.9	476.—	546.—	698.—	1233.—	1307.—	1168.—	1063.—	774.9	767.—	871.3

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

6000172008

Göteborgs universitetsbibliotek

